

POPULUS BALSAMIFERA L.

door

G. HOUTZAGERS.

De veroordeeling van den naam *P. balsamifera* L. voor den balsempopulier in het Maartnummer is toch inderdaad niet gefundeerd.

Ik geef toe, dat de bladeren van den balsempopulier vaak niet hartvormig zijn. Echter is er in dit opzicht steeds een buitengewoon groote verscheidenheid bij het populierenblad..... ook bij andere soorten van dit geslacht, en komt het wel degelijk voor, dat bladeren van deze soort *eenigszins hartvormig* (= *subcordatus*) zijn.

Dan vind ik het feit, dat *Linnaeus* de bladeren als „*langwerpig*” beschrijft — wat juist een van de typische kenmerken is speciaal van deze soort — ook in tegenstelling met *P. candicans* — een zeer duidelijke aanwijzing.

In de 2e plaats „tusschen de knopschubben een vloeibaren „balsem gezalfd”. Ook dit doet de balsempopulier en is in ieder geval zeker een *goed* punt van onderscheid met de *toen* bekende soorten.

Ten derde. *Het ronde der bladstelen*. Had — indien de opvatting van den heer *Springer* juist is — *Linnaeus* omgekeerd dan niet moeten redeneeren: „De in den index van den Utrechtschen Hortus Botanicus aangegeven soort kan *niet* dezelfde zijn als het door mij beschreven exemplaar, *want deze heeft ronde bladstelen*”?

Volgt uit het feit, dat hij deze ermede gelijk stelt, niet hoogstens, dat hij — zooals ik reeds aangaf — aan dit kenmerk niet zoo hooge waarde heeft gehecht?

Men kan dus in ieder geval *niet* zeggen, dat *Linnaeus* over den ronden bladsteel *zwijgt*. Neen, in de *totale* lijst van kenmerken wordt deze wel *degelijk* genoemd!

Ten vierde, de grootere tanden. Er zijn ongetwijfeld populieren met *grootere* tanden dan *P. balsamifera* L., maar hij noemt dit ook alleen als onderscheidspunt met *P. nigra*, *toen* de hier nog algemeen voorkomende soort. Als zoodanig is het *wel* juist.

Eindelijk — alhoewel dit meer als bewijs uit het ongerijmde moet gelden, het volgende. Vrijwel vast staat, dat de balsempopulier een van de *vroegst* hier ingevoerde populier soorten is geweest (vroeger dan de *P. candicans*, waarvan het

zeer de vraag is, of deze althans in 1737 hier al bekend was.¹⁾

Is het dan niet *heel* onwaarschijnlijk, dat Linnaeus juist deze soort niet zou hebben opgenomen?

Hij beschrijft, behalve de inheemsche soorten tremula, alba en nigra, van de Amerikaansche balsamifera en heterophylla. En van de P. heterophylla wordt nog speciaal medegedeeld „petiolis lateraliter utrinque planis”, dat is „met de bladstelen zijdelings aan beide kanten plat”. Dat doet hij bij de beschrijving van P. balsamifera in ieder geval *niet*. Een ronde steel is dan ook meer algemeen dan een platte!

De P. heterophylla van Linnaeus is naar mijn meening de P. deltoidea Marsh. (zie bijv. Sargent The Sylva of North-America; Manuel of the Trees of North-America) = P. monilifera Ait. + P. angulata Ait. + P. occidentalis Rydb. (zie hierover ook Elwes and Henry).

Dus naast den balsempopulier wordt door Linnaeus ook wel degelijk de andere hier bekende Amerikaansche populier beschreven.

Ook Aiton (Hortus Kewensis 1813) meent, dat Linnaeus bij zijn beschrijving van P. balsamifera onzen balsempopulier heeft voorgedad. Hij spreekt *wel* van den witten achterkant der bladeren (zie mijn artikel in het Februari-nummer).

Resumeerend moeten wij dus tot de conclusie komen, dat, alhoewel niet *onomstootelijk* vaststaat, dat Linnaeus inderdaad onzen balsempopulier heeft voorgedad (hadden wij den tak nog maar, waaraan hij zijn beschrijving heeft ontleend!), hiervoor in ieder geval toch *zoo*veel factoren pleiten, dat wij op goede wetenschappelijke basis staan, indien wij deze soort *blijven* noemen P. balsamifera Linnaeus.

(Discussie gesloten. Red.)

¹⁾ De Populus canadensis wordt, voorzover mij bekend, het eerst door Duhamel, Traité des Arbres 1755 genoemd (*niet* beschreven) als een soort uit de omgeving van Quebec, aldaar bekend onder den naam „liard” met een eschdoornachtig blad, van onder wit, *veel* balsem afscheidend.